

Den danske Brigade i Sverige 1943 - 1945 - Brigadens fane

Indledning

En dansk tømmergrosserer, H.K. Kjær, som var bosiddende i Sverige, og stærkt interesseret i det nordiske samarbejde, tilbød at forære Brigaden en fane. Giverens ønske var, at fanen skulle vise et fællesnordisk islæt.

Efter forskellige overvejelser, blev forslaget drøftet med svenske Armémuseum og Riksheraldikerämbetet. I første omgang modsatte man sig her ønsket om det nordiske islæt, under henvisning til Finlands politiske stilling, og Brigadens efterfølgende ønske om, at den svenske konges navnetræk skulle vises sammen med det tilsvarende danske, blev også forkastet, idet svenske kongers navnetræk ikke må optræde på en fremmed nations flag.

*Principskitse.
Egen tilvirkning.*

Fanen

Kompromisset blev en fane, der af udseende kom så nær på de danske faner som muligt, med Kong Christian den 10. navnetræk i øverste venstre hjørne og indskriften DEN DANSKE BRIGADE.

Udformningen af indskriften blev drøftet mellem general Knudtzon og Brigadens svenske samarbejdspartner, docent Harry Söderman. Brigadens officielle betegnelse var *Kommandoen for militære Flygtninge*, men det klang ikke rigtigt i relation til en fane; en anden mulighed var at lade ordet *polititropper* indgå i en eller anden variant.

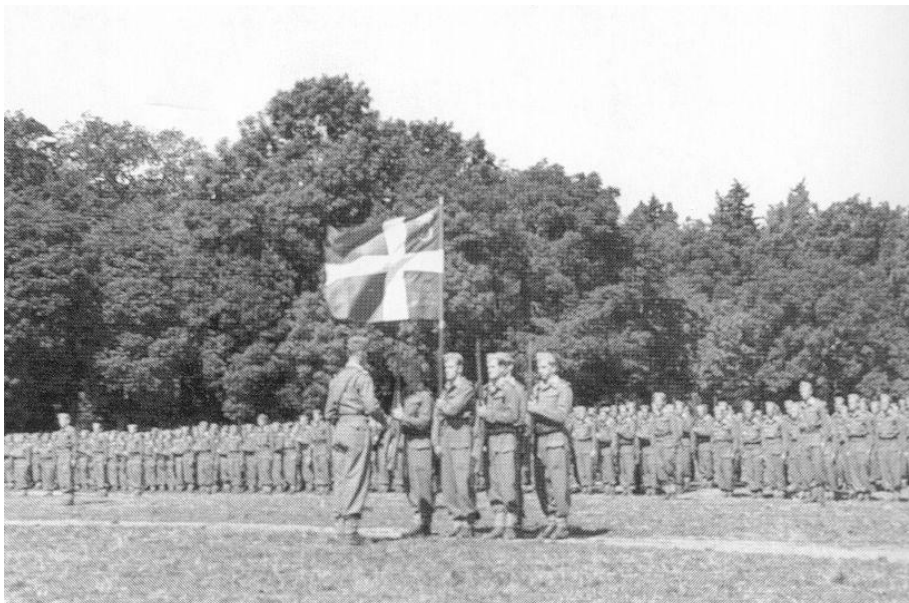
Fra svensk side accepterede man betegnelsen DEN DANSKE BRIGADE, hvilket herefter blev den officielle betegnelse for den danske enhed. Lige til det sidste brugtes Kommandoen for militære Flygtninge på alle officielle papirer. Senere, da samarbejdet med de allierede for alvor tog form, indførtes også betegnelsen DANFORCE.

Efter disse overvejelser om fanens udformning kunne man meddele giveren, at man accepterede at modtage hans gave.

Tilknytningen til Sverige blev markeret ved en sølvplade på fanestangen, hvorpå det svenske rigsvåben var indgraveret.

Et nærmere stude af nedenstående foto afslører dog, at C'et i navnetrækket tilsyneladende ikke er omslynget af R'et, som vist på skitsen.

Indvielse

Fanen blev officielt indviet ved en højtidelig parade i forlægningen Sofielund, på Fredericiadagen den 6. juli 1944, hvor general Knudtzon og Harry Söderman var til stede.

Paraden blev gentaget i forlægningen Håtunaholm, på Isteddagen, den 25. juli 1944.

*Faneparaden i Håtunaholm, på Isteddagen den 25. juli 1944.
Fra Kilde 2.*

Den danske Brigade i Sverige 1943 - 1945 - Brigadens fane

Afslutning

Da Brigaden vendte hjem, overrakte en svensk komite med generalmajor G. Lindström i spidsen, en sølvring til placering på fanestangen. Inskriptionen lød:

*Til Vänner
fran Vänner
svenska Officerare
och Underofficerare
1945.*

Sølvringen blev fæstet til fanestangen ved en højtidelighed den 6. juli 1945.

Her slog regimentschefen, oberstløjtnant F.L. Hvalkof første søm i, med ordene: ”Idet jeg slår det første søm i, mindes jeg og takker svenske officerer for al hjælp og venlighed under en landflygtighed i Sverige.”

Officiant J.P. Jensen slog det andet søm i, med ordene: ”Idet jeg slår det andet søm i, takker jeg svenske underofficerer for den smukke faneplade til Brigadens fane.”

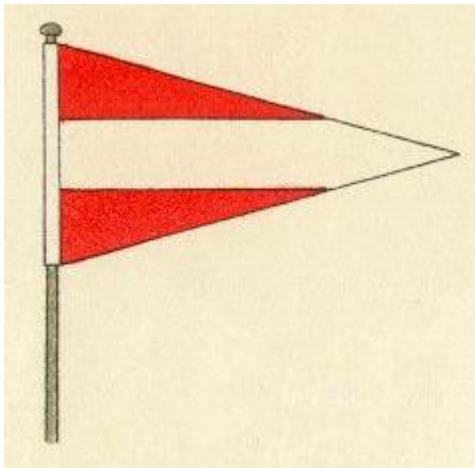
Efter Brigadens ophævelse den 10. juli 1945 blev fanen afleveret til opbevaring på Tøjhusmuseet.

Kilder

1. *1½ år med Den Danske Brigade* af oberstløjtnant P.A. F. Norup (brigadens stabschef), Militær Tidsskrift 1947, side 271-308 og 353-406.
2. *Brigaden - Den danske Brigade i Sverige 1943-1945* af Knud J.V. Jespersen, Gyldendal, København 1993, ISBN 87-00-14924-1.
3. *Skandinaviskt Mellanspil* af Harry Söderman, Katalog och Tidskriftstryck, Stockholm 1945.

Per Finsted

Efterskrift

I *Marinen i Sverige 1943-1945*¹ omtales, at en søofficer blev sendt til befalingsmodtagelse ved Brigaden i Helsingborg den 5. maj 1945.

Uden for det hotel, hvor general Knudtzon havde opslået sit kvarter, bemærkede søofficeren generalens stander.

Historien melder desværre ikke noget om, hvorledes denne stander så ud, men en mulighed kunne være, at general Knudtzon førte den danske stander for en *divisionsgeneral*, med mindre der var fremstillet en særlig stander til generalen.

En anden mulighed kunne naturligvis også være, at der var tale om Brigadens fane, men her er vi nok ude på spekulationernes overdrev ...

Stander for en divisionsgeneral.
Lærebog for Hærens Menige, 1946.

¹ *Marinen i Sverige 1943-1945* ved kommandør W.W. Christensen, udgivet af Den Danske Brigadeforening, København 1995, ISBN 87-90214-13-7.